

Едвард Стаħура

Едвард Стаħура (1937–1979) – поет, прозаик, автор на популярни песни, преводач от френски и испански. Роден във Франция в семейство на икономически емигранти, от 1948 г. живее в Полша. Дебютира през 1957 г., следва романска филология в Люблинския католически университет и Варшавския университет. В конфликт с баща си, училище-

то и реалността и в постоянно материално притеснение, живее битнически, но и успява да пътува (Югославия, Близкия изток, Норвегия, Швейцария, Франция, САЩ, Канада, Мексико). Творчеството му съдържа силен (макар подвеждащ) автобиографизъм, лиризм, дълбока рефлексивност. Самоубива се в дома си във Варшава.

Бележка на преводача:

Знаем, че съществуват стихове, които сякаш не са писани, а са мислени, които са се родили и пребивават по някакъв начин единствено в сферата на идеалното. Формата, която ги довежда до нас, чувстваме като неизбежна условна необходимост, графиката, която ги запечатва – като клетка опаковка. При срещата с такова произведение преводаческият апетит в миг се превръща в нещо вулгарно и недостойно и кандидат-преводачът стои засрамен в „утилитарното“ си намерение. Наричам за себе си такива художествени същности *Noli te tangere!* Не ме докосвай – аз съм на пътя от земята към небето, още не съм святото, но вече не съм и земното, не вмешателствай в това развитие, не ме дърпай към земята, не ме връщай в материалния образ, нвк било и от любов, това ще навреди и на теб, и на мен. Така виждам „Gloria“ на Стаħура. С нейните три нива – божествената висина, човешката висина и мъничката съкровеност, изразени чрез причудливото съжителство на мощната висока метафора и наивистичните елементи. С направеното от мен давам само представа за „Gloria“ за невладеещите полски език. С пълното съзнание, че: тук превод няма, тук (другоезични) варианти няма, тук има само една истина.

Gloria

Слава най-първом тебе,
който цял си в слава
във висините.

И слава първом и теб, тревце,
блага към всеки,
блажен е който през теб премине,
дъх от едемските градини.
Gloria, gloria.

Слава тебе, слънце,
див глиган-самотник,
ти нощем се вдигааш от калните локви,
остра грива отърсваш,
сам в небето напираш
и черната плъст със бял зъб раздираш,
и без капчица кръв – всичко кърваво бляска.
Не боли! – Ръкопляскам!
Не боли – и златистото руква отгоре.
Gloria, gloria
in excelsis soli!

На доброто слънце на гърба настръхнал
да препускаме нататък!

Слава теб, сирако, теб, хлапако-вятър,
любимец мил на съдбата!
Спаси ни от плевела в нашето жито,
на бродягата-кораб люлей кротко водите.
Gloria, gloria

На добрия вятър, на жребчето диво,
да препускаме в полята!

Слава теб, малка животинко!
Слава вам, риби във реките,
слава вам, птици гласовити,
зайци сред тревите скрити,
влюбени в една калинка.

Слава вам, пролети, есени, лета и зими.
Слава на който без гняв прекосява
плам, лед, пустини и океани,
а в гърдата тупти цялото му имане,
за него кой ще се помоли?
Gloria, gloria
in excelsis soli!